

Major gšt. V. Melichárek:

Jak vybavit jezdeckvo, aby bylo soběstačné pro přechody vodních toků; prostředky pluku, vyšší jezdecké jednotky

Svou pohyblivostí a mocným účinkem palby jest jezdeckvo výtečnou zbraní pro manévry. Rychlým zasahováním dosahuje překvapení — jednoho z hlavních činitelů úspěchu.

Má-li však být plně využito pohyblivosti jezdeckva, je nutno je vybavit tak, aby bylo s to vlastními silami rychle odstraňovat všechny překážky, jež jeho pohybu příroda a hlavně nepřítel postaví v cestu.

Nejvýznamnější překážkou jsou vodní toky, zvláště ty, jejichž stálé přechody byly nepřítelem zničeny. K jejich zdolání bude jezdeckvo zpravidla potřebovat zvláštní technické jednotky a materiál. Při vybavování jezdeckva technickým materiálem musíme si však počínat opatrně, abychom jím jezdeckvo nepřetížili a tak neomezili jeho pohyblivost.

A dále musíme technické síly a materiál jezdeckva organisovat tak, aby vyhovoval i všem jiným úkolům jezdeckva, jako provádění ničení, úpravě sjízdnosti komunikací pro vlastní vozidla, podle potřeby i úpravě terénu.

Provádění přechodu vodních toků jezdeckem.

Než přikročíme k řešení otázky vybavení jezdeckva technickými prostředky pro přechody vodních toků, musíme si uvědomit, za jakých okolností je bude jezdeckvo provádět.

První úkol, který jezdeckvo čeká, je provedení zvědů a přezvědů. Při tom bude třeba překročit jednak vodní toky, na nichž stále přechody dosud trvají, jednak toky, jejichž stále přechody nepřítel zničil a jichž zpravidla využije jako překážky k obraně.

Jezdeckvo bude vždy hledět využití své rychlosti, aby dosáhlo vodního toku dříve než nepřítel, a provede bez váhání ihned přechod, a to na široké frontě po všech již v míru zřízených mostech, lávkách, přívozech, brodech, dále přeplováním a přeplavením s použitím místních i vlastních plavidel, podle okolností i po výpomocných lávkách anebo i po válečném mostě tam, kde stále přechody nevyhovují taktické situaci nebo kde byly nepřitelem zničeny.

Nedosáhne-li jezdeckvo vodního toku dříve než nepřítel, vyhledá mezery v nepřátelské sestavě a využije jich k přechodu. První dorazí k vodnímu toku hlídky. Ty musí být vycvičeny a vybaveny tak, aby přebrodením, přeplováním anebo přeplavením s využitím místních plavidel anebo plováků ze svého výstroje dostaly se rychle na druhý břeh.

Přezvědné oddíly využijí k přechodu míst zjištěných hlídkami nepřitelem neobsazených a technicky vhodných. Přecházet budou zase co možná přebrodením, přeplováním anebo přeplavením. Aby rychle a bez značné ztráty času mohly provést přechod, musí být vybaveny vlastními plováky, plavidly nebo lávkami. Osoby, sedla a materiál všech druhů bude při tom zpravidla převezen plavidly nebo přejde (bude lidmi přenesen) po lávce, koně přeplavou při plavidlech anebo v houfech anebo vedeny za otěže s lávky. Přidělený materiál musí být lehký, málo zranitelný a nesmí vyžadovat složité manipulace, aby jej mohlo obsluhovat samo jezdeckvo (jezdecktí zákopníci).

U předvoju vyšší jezdecké jednotky je třeba zařadit již mohutnější prostředky pro přechod, a to ženijní vojsko a takový materiál, aby vyhovoval přechodu všech vozidel jezdecké vyšší jednotky — t. j. asi únosnosti 6 tun pro přechod jak obrněných vozidel, tak i 2 t nákladních aut služeb. Nejrychleji by bylo možno přechod provést po mostě. Kde pro nedostatek materiálu nebo pro šířku řeky nebude možno most zřídit, bude účelné postavit alespoň lávku pro přechod jezdců i hipomobilních vozidel a těžká motorisovaná vozidla převážet soulodími.

Přípravy k přechodu musí být provedeny hned, jak dorazí předvoj k vodnímu toku, tak, aby byly skončeny do příchodu valného voje.

Obdobně jako při přezvědech bude jezdecká brigáda vlastními prostředky přecházet vodní tok i při jiných údobích boje, při postupu i ústupu (tam by ovšem sled prostředků byl obrácený), ale vždy jen přes vodní tok neobsazený nepřitelem, anebo hájený slabým nepřitelem.

Bude-li jezdeckvo nuceno přecházet vodní tok hájený silným nepřitelem, což by bylo zpravidla v rámci ostatních jednotek armády, musilo by být k tomu účelu vybaveno dostatečnými posilovými ženijními jednotkami a materiálem (soupravami, útokovými lávkami) z prostředků armády a provedlo by přechod stejně jako ostatní vyšší jednotky podle všeobecně platných zásad pro provádění násilného přechodu.

Studujeme-li naše možná budoucí válčiště, vidíme, že většina vodních toků nepřesahuje šířku 40 m. Proto bude účelné vybavit jezdecktvo organicky materiálem tak, aby bylo schopno vlastními prostředky zdolat vodní toky jen do této šířky; pak nebude jezdecktvo příliš materiálem zatěžováno a uchová si pohyblivost. Použije-li armáda jezdecktva ve směru, v němž jezdecktvo musí překonat širší tok nebo i úzký tok, ale za zvýšeného stavu vody (na př. na jaře v době tání), musí je zavčas vybavit i potřebným materiálem posilovým, t. j. motorisovanými válečnými mostovými soupravami anebo i ženijními složkami z prostředků armádních.

Ostatní úkoly jezdecktva, pokud mají vztah k technickému vybavení.

Samo jezdecktvo je schopno pohybu mimo komunikace, ne tak však jeho dělostřelectvo, cyklisté, trény a některá motorová vozidla, jež jsou odkázána na komunikace. A bez těchto složek by jezdecktvo nemohlo proniknout do větší hloubky a na delší dobu. Bude tedy třeba vybavit jezdecké jednotky technickými útvary, schopnými odstranit všechny překážky, jako jámy, překážky proti OA. a nahradit zničené nebo poškozené objekty, jako mosty, propusti atd. To znamená vybavit jezdecktvo pracovníky a náradím pro práce zemní a dřevařské. Toto náradí postačí i pro zřizování vlastních překážek proti nepřátelským OA.

Často bude jezdecktva využito k provedení ničení, a to jak při obraně, tak i při nepřátelském ústupu, kdy bude jezdecktvo mít za úkol ničit objekty v týlu nepřítele, aby znesnadňovalo jeho ústup. Proto je třeba vybavit jezdecktvo značným počtem trhavin.

Výjimečně bude jezdecktvo pracovat i o opevňovacích pracích. Vybavovat je proto větším počtem dlouhého náradí by však nebylo účelné. Lépe bude dodat mu toto náradí až v čas potřeby z prostředků armády.

K rozličným speciálním úkolům (na př. raid) bude jezdecktvo potřebovat různý personál a materiál. Při organickém vybavování jezdecktva nemůžeme se všemi eventualitami počítat, naopak v zájmu uchování pohyblivosti jezdecktva musí být snahou, dát organicky jezdecktvu jen nezbytně nutný materiál, vyhovující jeho běžným úkolům, kdežto speciálním personálem a materiálem je doplnit teprve k plnění daného speciálního úkolu z prostředků armády.

Zásady pro technické vybavení jezdecktva.

Dosavadními úvahami docházíme k závěru, že by bylo účelné asi toto vybavení jezdecktva technickým personálem a materiálem:

U hlídek a PO. je třeba mít vycvičené osoby v zdolávání překážek, v přecházení vodních toků, v provádění zemních a dřevařských prací, v ničení a tyto osoby vybavit potřebným materiálem.

Mají-li být tyto osoby a materiál organicky vřaděny již do setniny, či budou-li u vyšších svazků a teprve v čas potřeby budou přidělovány hlídkám a PO., osvětlí další rozbor.

U jezdeckého pluku jest účelné mít zákopnickou jednotku. Její počet vyplývá z úkolů. Bude hlavně provádět přechody, odstraňovat a budovat překážky na komunikacích a ničit. Podle těchto úkolů bude i materiálně vybavena.

Obdobně jako jezdecký pluk je třeba vybavit i SPO. vyšších jednotek, aby byl soběstačný pro zdolání menších překážek všech druhů.

Aby mohl zdolat větší technické úkoly, byl by vybaven posilovými technickými prvky od své vyšší jednotky.

Ostatní bojové části jezdecké brigády, jako cyklisty a dělostřelectvo, je třeba vybavit menším počtem zemního a dřevařského nářadí, aby byly schopny samostatně odstraňovat menší závady sjízdnosti komunikací nebo mohly spolu pracovat při odstraňování větších překážek, dále aby mohly budovat překážky proti nepřátelským OA. a provádět ničení.

U dělostřelectva není k tomu potřebí zvlášť cvičeného mužstva, kdežto cyklisté budou potřebovat vycvičenou zákopnickou jednotku, protože mohou býti zasazeni úplně samostatně.

U jezdecké brigády je třeba míti ženijní jednotku hodně pohyblivou, nejlépe motorisovanou, aby mohla být rychle zasazena na místě potřeby.

Kromě normálního technického výstroje pro práce zemní a dřevařské a značného počtu trhavin, potřebuje přechodový materiál, lehký, dopravovaný auty, vyhovující rychlé stavbě a takové únosnosti (asi 6 t), aby všechna vozidla jezdecké brigády byl schopen přepravit přes překážku do šířky 40 m.

Vybavení jezdeckých jiných armád technickými prostředky.

Než přistoupíme k posouzení dosavadního vybavení našeho jezdeckého technickými prostředky, k podrobnému rozboru skutečné jeho potřeby a k návrhu na jeho organizaci, jest účelné studovat vybudování těchto složek v jiných armádách.

Před světovou válkou byla u většiny armád u jezdeckých pluků zákopnická četa, u jezdeckých vyšších jednotek pak ženijní oddíl, zpravidla na kolech. V poválečné literatuře se najde jen málo zmínek o jich užití, zejména nejsou uváděny detailní údaje, takže není dobře možno posoudit, jak se toto vybavení jezdeckého osvědčilo. Z různých údajů uvádějících často značné zpoždění jezdeckých částí, jež musily překonat vodní tok, lze usuzovat, že předválečné vybavení jezdeckého nebylo úplně dostačující. Tak pozorujeme u všech armád snahu technické vybavení jezdeckého zlepšit a uzpůsobit je nynějším poměrům, kdy část jezdeckých jednotek je motorisována.

Nynější organizace technického vybavení jezdeckého jest asi tato:

Armáda francouzská.

Francouzské jezdecké je vybaveno po stránce ženijní dosti bohatě. U každé eskadrony má 1 + 4 jezdecké vycvičené v oboru ženijním, u jezdeckých pluků jednoho poddůstojníka. Jejich úkolem je provádět ničení a stavby jezdeckých lávek Veyry.

U jezdecké divise jest jedna cyklistická ženijní rota o 3 četách. Nářadí a trhaviny jsou naloženy na kolech a na autech. Jejím úkolem jest:

provádět ničení a opravy všech druhů, hlavně na komunikacích, železnicích, telegrafních a telefonních vedeních;

provést úpravu dobytého terénu;

převážení a stavba výpomocných lávek a stavba lehkého mostu pro jezdecké.

Materiál:

Každý jezdecký pluk má jednotku mostu Veyry naloženou na valníku taženém 3 koňmi; naložený vůz váží 2 t a obsahuje 2 plovoucí podpory, 2 vesla, 2 lana a materiál na mostovku (16 trámů 3 m dlouhých, fošny atd.).

Plovoucí podpory jsou skládací, z dřevěné konstrukce a z plátna, rozměrů 3.64, 1.26, 0.58 m. Bývají zavěšeny na laně nataženém přes řeku. Mostovka je z třímetrových trámů a fošen.

Z jednotky materiálu lze postavit:

1. jednoduchou lávku dvoutrámcovou, 0.65 m širokou, v délce 24 m, nebo dvojitou lávku třítrámcovou, 1.22 m širokou, v délce 15 m. Po nich mohou přecházet jednotlivé osoby v zástupu; koně plovoucího po proudu drží za uzdu s lávky;

2. trojitou lávku čtyřtrámcovou, 1,80 m širokou, v délce 12 m. Dovoluje přechod jezdců vedoucích koně v zástupu za sebou;

3. čtyřnásobnou lávku pětistrámcovou, 2,38 m širokou v délce 9 m. Dovoluje přechod vozidel; koně se odpřáhnu, vozy přetáhnou lidé.

K postavení jednoduché lávky je potřebí na jednotku Veyry oddíl: 1 důstojník, 1 poddůstojník a 12 mužů; přípravy trvají asi 20 minut, stavba jedné jednotky asi 30—40 minut.

Pomocí materiálu Veyry lze i převážet. Jednoduchou plovoucí podporou lze převést 12 sedících vojáků; převáží jeden veslař. Ze dvou podpor lze sestavit soulodí, jež unese 4 jezdce s koňmi. Ze 4 podpor možno sestavit velmi výhodné soulodí pro 41 mužů se sedly.

Dále jsou u jezdeckých pluků plováky (Sac Habert). Také cyklistická ženijní rota má ve výstroji na autě 17 plováků Habert. Ze 7 plováků lze sestavit soulodí pro převoz polního děla.

Pokusy se konají se kapokovou lávkou. Materiál pro 200—250 m lávky by bylo možno dopravovat na 2 nákladních autech. Materiál je lehký, málo zranitelný, lávka se z něho rychle staví a lze ho použít i za palby, t. j. při násilném přechodu. Vržení na vodu při šířce překážky do 60 m, při proudu do 1,5 m/sec. trvá jen několik minut. Materiál je tak lehký, že jej mohou i na větší vzdálenosti nosit lidé. Lze z něho sestavovat i dosti únosná plavidla.

U jezdecké divise je také lehká mostová souprava Delacroix. Obsahuje 18 čtyřspřežních vozů a to: 15 pontonových (na každém 2 aluminiové pontony po 250 kg), 2 podporové (8 koz) a 1 záložní, dále 1 vůz s kovárnou, 1 kuchyní a 3 vozy proviantní. Nejtěžší vůz váží 2300 kg.

Ze soupravy lze postavit most 63,5 m dlouhý, 2,63 m široký, únosnosti 2,2 t (dvojstupy jezdectva, vozy), nebo lávku 105 m dlouhou, únosnosti 1 t (pro jezdectvo v zástupu). Potřebný mostní oddíl: 1 důstojník a 77 ženistů. Také lze sestavovat soulodí, ale čluny se nehodí příliš k plavbě. Most se staví tak, že se nosí ponton za pontonem do vody, bez veslování a kotvení. Pontony jsou těsně vedle sebe a úplně uzavírají řeku. Při šťastně vyřešeném podhonu může voda pod pontonem volně proudit. Pontony jsou drženy lany, visícími na polyblivých kladkách poježdějících po laně nataženém přes řeku.

Trhavin jest u jezdeckého pluku 66 kg (rozděleno po náložkách u všech jezdců), u cyklistické ženijní rotě 140 kg (částečně na kolech, částečně na voze) a u dělostřelectva jezdecké divise 200 kg (na vozech).

Belgická armáda.

U jezdecké divise je přidělena cyklistická ženijní rota o 3 četách po 68 mužích. Trén je motorisován a má 5 aut na technický materiál a 2 auta na kuchyni a na proviant.

Polská armáda

V mírové organizaci jsou u jezdeckých pluků zákopnické hlídky 1+4, vybavené ještě 1 soumarem. U vyšších jezdeckých jednotek jsou zákopnické eskadrony o 3—4 četách.

Anglická armáda.

U jezdecké brigády (2 jezdecké pluky) jest jezdecká ženijní četa, u jezdecké divise (tvořené pro manévry ze 3 jezdeckých brigád) bývá přidělena ženijní eskadrona o 3 četách.

Jezdectvo používá k přechodu kapokových lávek. Jsou to plovoucí lávky nesené plátěnými vaky 40, 40, 90 cm, naplněnými kapokem. Dva vaky jsou spojeny polem mostovky 2,40 m dlouhým, z trámů a fošen. Po lávce mohou přecházet jednotlivci. Těžší lávka má za plovoucí podpory 6 vaků, ve vzdálenosti 6 m.

Anglická armáda zkouší také obojživelný tank (Garden Loyd, lehký, 2,8 t, 2 m široký, 4 m dlouhý, 1,8 m vysoký, s brněním 9 a 7 mm) vyzbrojený kulometem ve věži, obsluhovaném 2 muži. Dosažená rychlost na silnici 65 km/hodin, ve vodě 10 km/hodin. Do vody může vjet plnou rychlostí. Jeho zavedení ve větším počtu bu jezdectvu velmi usnadnilo přechod vodních toků hájených nepřítelem. Tanky by přešly v prvním sledu a neutralisovaly nepřátelské zbraně na místech, kde by další sledy uskutečnily pak přechod využitím ostatního technického materiálu.

Anglická společnost Vickers-Armstrongs-Straussler má patentovaný dobrý jezdecký mostový trén, kterého bude asi používáno v Německu, Francii, Holandsku, Švédsku a USA.

Jde o dvojí materiál:

1. Lávka 76 cm zšíří k přechodu u jednotlivých osob; plovoucí koně by mohli být vedeni za otěž s lávky. Jako podpora je používáno skládacích člunů, zhotovených z překližovaného mahagonového dřeva, spojeného v místech skládání prošivanou jutou a opatřených na vnějších stranách kapokovými plováky k zvýšení únosnosti a stability. Člun váží 62 kg, je 3.66 m dlouhý, 1.14 m široký (na dně 91 cm) a unese 680 kg (10 mužů bez výstroje).

Jako mostovky se používá hotového člunku 3.66 m dlouhého, 76 cm širokého, váhy 30 kg. K plavidlům se člunek rychle připojí patentním uzávěrem, bez vázání.

Ze dvou člunů a dvou článků lávky lze sestavit souloď s únosností 1360 kg (20 mužů bez výstroje) a s ložnou plochou asi 5 m². Využit by se dalo k převážení osob, výzbroje a sedel; koně by plovaly vedle plavidla.

Jako jednotku dopravní by bylo lze počítat 12 člunů a 13 článků polí, v celkové váze 1130 kg. Naložit by se daly na auto s ložnou plochou 3.66,2 m a umožnily by postavit 46 m lávky nebo 6 souloď.

2. Most 2.90 m zšíří, únosnosti 4.5 t, 6 t, nebo po zesílení 7.5 t. Jako podpora je používáno skládacích pontonů zhotovených z překližovaného mahagonového dřeva, spojeného v místech skládání prošivanou jutou; pontony nemají kapokových plováků. Rozměry pontonu: délka 6.7 m, šířka 1.7 m, výška 68 cm, tloušťka složeného 19 cm, váha 317 kg, únosnost 4 t.

Mostovku tvoří 4 vedle sebe položené články, délky 6.7 m, šířky 72 cm; celé pole je tedy dlouhé 6.7 m, široké 2.90 m a váží 773 kg. K pontonům se připojuje patentními závěry, bez vázání.

Z materiálu lze sestavit i souloď, a to ze dvou pontonů a z jednoho pole (4 článků), majícího plochu asi 19 m², únosnosti 4.5 t, nebo ze tří pontonů a z jednoho pole se stejnou plochou, únosnosti 6 t, podle okolností po zdvojení mostovky aneb i zesílení výpomocným materiálem) 7.5 t.

Materiál bývá uspořádán v sekce o 2 pontonech a 1 poli v celkové váze 1451 kg, nebo o třech pontonech a 1 poli ve váze 1814 kg. Dopravovat lze tyto sekce na vozidle s ložnou plochou 6.7 × 1.7 m, nejlépe na vlečném speciálním vozidle taženém nákladním autem anebo traktorem. Sekce o 3 pontonech možno považovat za výhodnější, protože z nich lze stavět most 6 t—7.5 t, dovolující přechod všech vozidel jezdecké brigády. Ze dvou takových sekcí, dopravovaných na dvou speciálních vozidlech tažených jedním traktorem lze postavit most 13.4 zdělí, jenž se prodlouží ještě použitím speciálních přístavních lávek, takže lze jím přemostit překážku 25.6 m širokou. K přemostění překážky 40 m by bylo třeba 4 sekcí (46.7 = 26.8 + 12.2 přístavní lávky = 39 m) dopravovaných na 4 speciálních vozidlech tažených 2 traktory (auty).

Italská armáda.

U jezdeckých pluků není zvláštní jezdecká jednotka ani v míru ani ve válce. Ale ve válce je v každém družstvu jezdeckých eskadron jeden zákopník; u eskadrony (4 čtyry po 2 družstvech) je tedy 8 zákopníků, u jezdeckého pluku (4 eskadrony) pak 32 zákopníků.

Ruská armáda

U jezdeckého pluku jsou asi zvláštní zákopnické oddíly a je zaveden lehký převážecí materiál. Dříve to byly plováky Poljanský, váhy 3 kg, únosnosti 55 kg, nafukovací pytle z gumované látky, s dřevěnou kostrou. Hustilkou se současně nafukovalo 5 plováků. Nyní je snad zaveden anglický materiál Vickers.

U samostatných jezdeckých brigád je přidělena jezdecká ženijní půleskadrona, u jezdecké divise pak ženijní eskadrona.

Německá armáda.

V manévrech r. 1932 byla zařaděna u jezdecké divise jezdecká ženijní eskadrona. Při větších cvičeních r. 1930 byla u jedné strany zařaděna jezdecká ženijní eskadrona, u druhé strany motorisovaná ženijní eskadrona. V těchto cvičeních byla též zkoušena ženijní mostní kolona v složení:

pontonová kolona — 2 čtyry se 4 lehkými nákladními auty s materiálem pro kladkové přívozy, se 12 propulséry a 4 motorovými čluny,

plováková kolona — 2 čtyry:

1. četa — 24 velkých gumovaných pontonů,

2. četa — materiál pro útokové lávky a 60 malých gumových člunů.

Rakouská armáda.

Ta neměla vyšších jednotek než divisní eskadrony. V každé z nich měla jezdecké zákopnické družstvo: 6 zákopníků s 2 nosnými koňmi pro trhaviny (45 kg). K cvičení byla sloučením eskadron vytvořena korouhev, v níž byla organizována zákopnická jezdecká četa v síle: 1 důstojník, 2 poddůstojníci a 22 jezdců.

Materiál jest organizován v rychlé lávkové koloně; obsahuje materiál na postavení lávky v délce 100 m pro pěši nebo 58 m pro jezdce nebo 37 m pro povozy a materiál k převážení 16 malých železných pontonů, naložených na 8 železných vozech.

Maďarská armáda.

V míru je mimo svaz jezdeckých brigád postavena cyklistická ženijní rota, u jezdeckých pluků jsou 2 zákopnické čety. Velí jim důstojník ženista (kapitán). Složení čet: 1 důstojník-velitel, 1 rotmistr-zástupce velitele, 2 družstva po 12 mužích, velitel náručních koní — desátník, jízdní spojka; celkový počet: 1 důstojník, 1 rotmistr, 26 mužů, 32 koní, z toho 4 nosné a 1 vůz. Válečná organizace jest obdobná, počet družstev jest asi 18 mužů. U vyšších jezdeckých jednotek bude asi cyklistická ženijní rota.

USA.

U jezdeckých divisí jsou asi ženijní oddíly. U studované mechanisované vyšší jednotky byla zkoušena ženijní rota o 3 četách s počtem: 3 důstojníci, 90 mužů, velitelské auto — lehké obrněné, 1 motocykl, 7 nákladních aut 2 t s pchoum na všechna 4 kola pro dopravu mužstva, 1 lehké nákladní auto pro materiál, polní kuchyně na lehkém nákladním autu, 1 speciální vůz s jeřábem a generátorem (k výrobě elektrického proudu, k svícení, zvedání děl a tanků jeřábem na auta k dopravě atd.).

Americká armáda provedla také zajímavé pokusy s přechody vodních toků improvisovaným materiálem. Improvisovaná plavidla byla sestavována ze stanových dílců a z vozových plachet. Různá zkoušená plavidla:

Výstroj a výzbroj dvou vojinů uložená do nepromokavého obalu, zhotoveného ze stanových dílců napjatých zkříženými puškami, soumarské sedlo, kulomet bez nábojů, výstroj a výzbroj dvou mužů, vše obaleno nepromokavým obalem,

různá zavazadla zabalená do plachet,

vůz, jehož korba byla zespod obalena plachtou.

Sestavení plavidel prováděli 4 lidé za 8—12 minut; únosnost plavidel — 3 sedící vojiní.

Pokusy byly zdařilé; lépe se osvědčila větší plavidla, jež byla stabilnější. Nepromokavé obaly musí být udržovány v dobrém stavu. Před použitím se doporučuje namočit je do vody; stanou se tím neprostupnější.

Při zkouškách se sestavováním vorů bylo třeba 4 hodin na sehnání materiálu a 3 hodin na sestavení vorů.

Celkem vidíme, že u většiny armád jsou jezdecké pluky vybaveny cvičebními zákopníky. Ti jsou buď rozdělení po eskadronách a družstvech (Francie, Itálie), nebo sloučeni v zákopnické čety nebo družstva u pluku (Polsko, Rakousko, Maďarsko). U některých armád mají jezdecké pluky i zvláštní přechodový materiál (Francie).

Vyšší jednotky jezdeckta mají všude zvláštní ženijní oddíl, u některých armád i mostový materiál (Francie, Německo, Rakousko).

V míru není u našich jezdeckých pluků zvláštní zákopnický oddíl. U každého jezdeckého pluku jest jen několik málo jezdců částečně v zákopnické službě vycvičených. Výcvik se provádí každoročně u ženijních pluků, kam jest od jezdeckých pluků vyslán jeden důstojník a malá část mužstva na několikaměsíční výcvik.

Pro jezdecké brigády nejsou v míru organizovány žádné speciální ženijní jednotky. Při aplikačních cvičeních se počítá s tím, že u jezdeckého pluku je slabé zákopnické družstvo s jednoduchým ženijním výstrojem a s trhavinami naloženými na 1 nosném koni a u jezdecké brigády motorisovaná jezdecká ženijní rota o 3 četách, bez mostového trénu.

Návrh na vybavení jezdeckta technickými prostředky.

Z toho, co bylo dosud uvedeno, vyplývá, že dosavadní vybavení našeho jezdeckta technickými prostředky nedostačuje a neodpovídá nynější organizaci vyšších jezdeckých jednotek.

Jezdecký pluk. Jest účelné vybavit jezdecký pluk zákopníky a některým technickým materiálem. Protože již i nejmenší jeho části — hlídky budou často technické prostředky potřebovat, je předem nutno rozhodnout, má-li být technický personál i materiál rozdělen již a priori na eskadrony či dokonce družstva, nebo má-li býti sloučen u pluku a teprve včas potřeby přidělen hlídkám a PO.

Budou-li zákopníci rozděleni v družstvech, má to tu výhodu, že budou vždy po ruce, i v nepředvídaných případech. Avšak u družstva by mohli být zařadění jen 1—2 zákopníci, což by zpravidla nestačilo ani na provedení přechodu, ani na provedení trhání nebo jiných technických prací. A soustřeďovat takto rozptýlené zákopníky k provedení většího technického úkolu bylo by velmi obtížné.

Nejlépeším řešením by tedy bylo, mít u každé eskadrony 4 muže obeznalé v provádění běžných technických prací, hlavně v obsluze plavidel a ničení; ti by stačili pro jednoduché technické úkoly. U jezdeckého pluku organisovat jezdeckou zákopnickou četou, z níž by podle potřeby byly jednotlivým hlídkám a PO. přidělovány doplňky zákopníků k provedení větších technických prací.

U eskadron by tedy bylo 20 zákopníků. Počet zákopnické čety si určíme rozbořem jejích úkolů, především pro přechod vodního toku. K vybavení hlídek bude potřeby asi 12 zákopníků (6 hlídek po 2 zákopnicích), k vybavení 2 PO. nebo předvoje asi 2 družstvech v síle 1 + 12, celkem tedy asi 38 zákopníků. Počítáme-li, že máme u eskadron 20 zákopníků, bylo by třeba, aby četa měla asi 30 mužů (započteme-li malou zálohu). Tímto počtem může jezdecký pluk provést průzkum vodního toku v celém pásmu pluku, obsadit nejméně 10 místních plavidel anebo 16 vlastních plavidel (plováků), provést 3—6 ničení atd.

Bude-li zaveden u jezdeckta zvláštní přechodový materiál, bude muset mít četa tolik osob, kolik vyžaduje obsluha zavedeného materiálu.

Z překážek budou zákopníci pluku nejčastěji zahazovat jámy způsobené ničením anebo dělovou palbou na komunikacích. Počítáme-li s jámou o průměru 6 m, bude potřeby k jejímu zaházení asi 25 pracovníků po dobu 2 hodin. Navržený počet čety by dostačil i k odstranění nebo zhotovení překážky proti OA, nebo k přemostění překážky do 20 m výpomocným materiálem.

Větší technické práce by musilo konat ženijní vojsko jezdecké brigády.

Materiál je třeba mít u jezdeckého pluku trojí: pro přechody vodních toků, pro zemní a dřevařské práce a trhaviny s rozněcovadly.

Protože pluk bude musit přepravit přes vodní tok jen osoby a koně (trén bude převezen péčí brigády), postačí jako materiál pro přechody plováky pro přechod předních částí a lávky nebo větší plavidla pro přechod gros.

Z plováků zavedených v různých armádách možno považovat za nejlepší:

pryžové, t. j. pytle z gumované látky, s dřevěnou kostrou, jež se naplní vzduchem hustilkou; jsou dobře skladné, ale skládáním trpí, jsou snadno

zranitelné a nebude je možno snadno ve válce nahradit pro nedostatek pryže;

látkové, z nepromokavé pytloviny, vyplněné buď kapokem anebo prázdné, jež se pak před použitím plní senem, slamou, rákosem, dřevitou vlnou nebo i výstrojem vojáků a sedly koní; jsou dobře skladné, málo zranitelné, používá jich na př. francouzská armáda. — Sac Habert.

Který z obou druhů je skutečně lepší, musilo by se prakticky vyzkoušet. V navržené organizaci počítám s plováky látkovými. Z plováků by byla sestavována plavidla pro převoz osob; koně by přeplovali vedle plavidla. Pluk by potřeboval asi 16 plováků, k sestavení 8 malých anebo 4 nebo 2 větších plavidel. Byly by jimi vybaveny jen zákopnické čtyři jezdeckých pluků, ne eskadrony; těm by se podle potřeby přidělovaly od pluku.

Materiál na lávky pro jezdecktvo musí být lehký, jednoduché konstrukce a obsluhy, málo zranitelný a musí dovolovat sestavovat lávky i soulodí. Materiál musí být stále pohotovému, a to plavidla i mostovka. Rozhodující bude u jezdecktva rychlost. Na žádné improvisace a shánění doplňků materiálu nebude čas; je proto nutno mít takový materiál, aby se v čas potřeby jen rychle skládal jako stavebnice.

Nejlépe vyhovovat bude lávka na plovoucích podporách, plovacích anebo člunech. Ty mohou být:

plechové; jsou špatně skladné, těžké, snadno zranitelné;

pryžové, viz u plováků;

látkové, z nepromokavé pytloviny plněné kapokem; málo zranitelné;

dřevěné; jsou špatně skladné, těžké, ale málo zranitelné;

dřevěné překližované, skládací, lehké, skladné, velmi únosné (na př. systém Vickers).

Mostovka musí být sestavena již v hotové články (pole), jež by se snadno spojovaly a připojovaly k plavidlům, nejlépe patentními spojkami bez vázání.

Lávka může být buď jen pro pěší, pak by koně přeplovali vedení s lávky za otěží, nebo pro jezdecké. První má tu výhodu, že je lehčí, druhá zase dovoluje přechod rychlejší (není třeba odsedlat a zase sedlat) a i za chladného počasí.

Za nejlepší lávkový materiál považuji novou anglickou lávku Vickers-Armstrongs-Straussler (viz vpředu). Než bude u nás nějaký podobný materiál zaveden, je nutno provést zkoušky na různých řekách a za různých vodních poměrů.

Vybavení zákopnické čtyři jiným materiálem musí se řídit snahou dáti jezdecktvu jen nezbytně nutný materiál, aby nebylo zbytečně zatěžováno na újmu pohyblivosti.

Materiál u jezdeckých pluků by měl být dopravován koňmo — na nosných koních. To bude možné u všeho materiálu kromě lávek. Ty bude nutno naložit na vozidla. Kdyby byly naloženy na vozech hipomobilních, nestačily by tyto vozy svým ruchem jezdecktvu a dojely by na místo potřeby skoro vždy pozdě. Musí tedy být naloženy na autech. Tím se však stávají pro jezdecký pluk přítěží. Mají jiný pochodový ruch, bude je nutno ponechat dosti vzadu na uzlu komunikací, protože předem zpravidla nevíme, kde je zasadíme. Bude tedy výhodnější nepřidělovat je organicky jezdeckému pluku, ale ponechat je u jezdecké brigády, jež je buď již předem — podle úkolu — nebo na žádost velitele pluku (telegraficky, rádiem) pluku přidělit. Protože bude materiál motorisován, dojde zpravidla dosti včas.

S míšený přezvědný oddíl by potřeboval obdobné vybavení, jako má jezdecký pluk. SPO. se skládá ze tří různých složek — jezdecké, cyklistické a OA. Jeho vybavení technickými prostředky je možno provést různě. Buď jej vybavit jedním zákopnickým oddílem u velitelství nebo vybavit jezdce i cyklisty samostatně. Jezdci by potřebovali hlavně prostředky k přechodu vodních toků (plováky), cyklisté zase k odstraňování překážek na komunikacích, stejně i OA., pokud nebudou schopna pohybu terénem. Sloučit oboje v jednom oddílu by bylo nesnadné. Lépe bude vybavit každou setninu jedním rojem v síle asi $1 + 6$.

Z výstroje by stačilo u jezdecké eskadrony 8 plováků, trhaviny a málo nářadí pro zemní práce, u cyklistické eskadrony trhaviny a nářadí pro zemní a dřevařské práce.

Pro větší technické úkoly by musil být SPO. doplněn ženisty a potřebným technickým materiálem z prostředků své vyšší jednotky.

Cyklistický prapor nebude zpravidla přecházet v prvním sledu, nebude tedy potřebovat zvláštní přechodový materiál. Kdyby výjimečně dostal takový úkol, musil by být vybaven lávkovým materiálem z prostředků jezdecké brigády.

Pro eventuální přechod hlídek vyslaných na rychlý průzkum měl by mít asi 8 plováků. Z ostatního materiálu bude cyklistický prapor potřebovat hlavně nářadí pro zemní a dřevařské práce, aby mohl odstraňovat překážky na komunikacích, jež by nedovolily jeho motorisované části následovat cyklisty, a dále trhaviny.

K plnění jeho technických úkolů postačí asi četa o 2 družstvech.

Dělostřelecký oddíl a služby. U dělostřeleckého oddílu, trénu a služeb není potřebí speciálně vycvičených zákopníků. Postačí přidělit jim několik lopat, krumpáčů, pil a seker, aby mohly odstranit překážky vzniklé na př. postřelováním komunikací nepřátelským dělostřelectvem nebo nepřátelskými leteckými pumami.

Jezdecká brigáda. Jezdeckou brigádu je nezbytně nutno vybavit jezdeckou ženijní rotou, a to motorisovanou, aby stačila ruchu jezdectva a rychle mohla být dopravena na místo použití. Její počty závisí na druhu zavedeného materiálu; postačí asi 3 čety.

Motorisovaná ženijní rota má tu nevýhodu, že často ji nebude možno dopravit auty až na místo použití. Protože však z důvodů výcvikových nemůžeme ženisty posadit ani na koně, ani na kola (za 14 měsíců nelze je vycvičit v ženijní službě i jízdě), nezbude než alespoň jednu četou dopravovat terénními auty a ostatní čtyřmi lehkými nákladními auty.

Z materiálu je třeba mít u ženijní roty pro přechod jezdecké části: zálohu plováků pro útvary jezdecké brigády a materiál k stavbě lávek, naložený na autech, a to tolik materiálu, aby se daly postavit alespoň 3 lávky po 40 m.

Mohly by to být:

1. 10 článků materiálu Veyry, jež by bylo možno naložit asi na 5 nákladních aut,

2. nebo 3 dopravní jednotky, t. j. 36 člunů a 39 článků (polí) lávky Vickers, jež by byly naloženy na 3 nákladních autech, každé s ložnou plochou 3.66×2 m,

3. nebo asi 200 délkových metrů kapkové lávky, jež by se daly dopravovat na 3 nákladních autech.

Tyto lávky by v čas potřeby mohly být dány k dispozici jezdeckým plukům; stačily by pro přechod opěšalých jezdců, při čemž by plovající koně byli vedeni s lávky za otěž, nebo k sestavení soulodí; obsluhovali by je zákopníci jezdeckých pluků nebo ženisté.

K přechodu trénů a motorisovaných vozidel potřebuje jezdecká brigáda lehký mostový trén, dovolující přechod břemen do 6 tun, do šířky překážky 40 m. Jako nejlepší je možno považovat most Vickers, ovšem po přezkoušení v našich poměrech. Jezdecké brigádě by postačily jeho 4 sekce, dopravované na 4 speciálních vozidlech, tažených 2 auty (traktory). Ostatní potřebný materiál byl by vyměřován v nejnutnější míře, aby se jezdecká ženijní rota nestala příliš těžkou; jen trhavin musí být větší množství.

Jak jsem již dříve uvedl, nebylo by účelné přidělovat jezdecké brigádě organicky mostové soupravy. Omezilo by to její pohyblivost. Teprve v čas potřeby by dostala od armády potřebný počet motorisovaných souprav, zařízených však i pro tah koňmi. Rovněž by nebylo účelné vybavovat jezdeckou brigádu ženijním parkem.

Provádění výcviku technických jednotek jezdectva.

Především je třeba všechny osoby a koně cvičit v přebrodování, přeplovávání vodních toků i v přechodu po lávkách. To je možné skoro ve všech posádkách. Kde není vhodné řeky, je třeba výcvik provést v době větších letních cvičení. Přeplovávání je třeba cvičit bez plavidel i s plavidly, v houfech, bez sedla i se sedlem, bez jezdce atd.

Zákopníci pluku musí vykonat speciální ženijní výcvik u ženijních pluků. Vycvičení musí být v plavbě různými plavidly vojenskými i civilními, v kotvení, v obsluze všeho normovaného přechodového materiálu jezdectva (a to i lehkého mostového materiálu zavedeného u jezdecké ženijní roty), v stavbě útokových a výpomocných lávek a lehkých výpomocných mostů, v nejnutnějších zemních pracích a v trháni. Výcvik by měl být dvouměsíční v době od 1/5—30/6 a pak by zákopníci měli ještě zůstat u svého pluku sloučení v četě, doplněnou záložníky, až do ukončení větších cvičení, aby se zdokonalili v svém výcviku a ostatní části pluku se naučily s nimi spolupracovat.

Poněvadž pluk potřebuje pro svou potřebu asi 50, pro SPO. asi 30, t. j. celkem asi 80 zákopníků, měl by ročně vycvičit asi 20 zákopníků, aby měl dostatečné zálohy.

Ženisté by měli být cvičeni kromě svého normálního výcviku ještě v obsluze všeho normovaného přechodového materiálu jezdecké brigády. Tento výcvik by měl býti soustředěn jen u některých mírových ženijních rot, jež by pak v mobilisaci postavily jezdecké ženijní rotu, a to do těch posádek, kde budou cvičeni jezdeckí zákopníci. Tam by byl uložen i veškerý cvičný materiál. Ženistům by bylo nutno poskytnout příležitost spolupracovati často s jezdectvem.

Závěr.

Navrhované vybavení jezdectva technickými prostředky není nijak nadbytečné, nýbrž velmi skromné. A přes to by bylo velmi nákladné. Je však nezbytně nutno jezdectvo technickými prostředky vybavit, protože jinak nebudeme často moci pohyblivosti jezdectva řádně využít.

Jezdectvo samo o sobě je nákladná zbraň. Jestliže jsme se rozhodli pro jeho zavedení a mít je musíme, protože ani letectvo ani motorisované jednotky je hodnotně nenahrazují, musíme je vybavit tak, aby bylo s to plnit všechny úkoly pro ně předvídané.

Jezdectvo u nás a v cizině.

Podplukovník gšt. Josef Fetka:

Organisace německého jezdectva.*)

Aperçu sur la cavalerie allemande (npor. gšt. Dinjeart).

Autor článku podává přehled organisace německého jezdectva (nejen té, kterou má nyní Reichswehr, nýbrž i té, s níž se ve skutečnosti počítá) a hlavní zásady výcviku a boje jezdectva.

Německá armáda má jednak vyšší jezdecké jednotky (Herrescavallerie), jednak jezdecké jednotky přidělené divisím (Truppenkavallerie — naše SPO.).

Má celkem 3 jezdecké divise, každou o 6 jezdeckých plucích po 4 polních, jedné instrukční eskadroně a 1 četě kulometů. Divisní eskadrona (SPO.) je téhož složení jako polní (5 důstojníků, 25 poddůstojníků, 135 jezdců); z výcvikových důvodů jsou přiděleny k některým jezdeckým plukům (k 2., 6., 7., 12., 15., 16. a 17.).

Pro boj však je počítáno s moderní jezdeckou divisí, která podle F. u. G. je tohoto složení, štáb, četa motocyklistů, 3 jezdecké brigády o 2 plucích, cyklistický prapor, 3 kulometné eskadrony, oddíl obrněných aut, 1 dělostřelecký pluk o 3 oddílech, 1 pozorovací letka, spojovací rota, prapor zákopníků na koních, sanitní oddíl, veterinářská ozdravovna, oddíl hipokolon a oddíl autokolon.

Při manévrech r. 1932 objevila se jezdecká divise poněkud jiného složení; měla v celku — co se zbraní týká — o 2 jezdecké pluky méně, jen 1 dělostřelecký oddíl. Zato však byl k ní přiřazen 1 oddíl motorisovaný o 2 rotách motocyklistických, 1 rotě OA. a 1 rotě obrněných nákladních aut a 1 motorisovaná rota protitankových zbraní.

Jak se zdá, je ve vojenských kruzích dávána přednost tomuto složení moderního jezdeckého pluku: štáb pluku, 4 eskadrony, spojovací četa (3 telefonní družstva s 31 km drátu a 1 družstvo signalisační), 1 četa kulometů Maxim (4 kusy), četa protitankových zbraní (2 kanony 47 mm neb 37 mm a 1 lehký kulomet), četa minometů (4 kusy), zákopnické družstvo a bojový trén.

Eskadrona má velitele s velitelským družstvem (1 poddůstojník, 2 spojky, 2 pozorovatelé, 2 podkoní), 3 čety a bojový trén.

Četa má velitele s velitelským družstvem (2 spojky, 1 svobodník a 2 muži strážci koní), 3 družstva, z nichž každé má tři roje (první o 4 střelcích a 2 strážcích koní) — tedy 9 v eskadroně — (druhá o 2 střelcích a 1 strážci koní a třetí (lehký kulomet) o 1 střelci, nabíječi a 1 strážci koní).

Munice u eskadrony: pro karabinu 60 + 100 (na voze), pro lehký kulomet 2500 + 2000 (na voze), pro těžký kulomet: 7800 + 4000 (na voze), mimo to 125 ručních granátů pro eskadronu.

Cyklistický prapor se skládá z 3 rot o 3 četách, 1 roty kulometné, z oddílu lehkých minometů a z protitankové čety.

Mimo to Němci chtějí — jak se zdá — přijmouti samostatné motocyklistické jednotky, jež by však spolupracovaly jednak s jezdectvem, jednak s pěšími divisemi; ty by měly 5 důstojníků, 140 mužů, 4 osobní auta, z toho 1 terénní o 6 kolech, 10 ná-

*) Viz npr. gšt. Dinjeart: Aperçu sur la cavalerie allemande, Bulletin belge roč. 1934, červen-červenec.